

Ewa Łyczek Aldona Gowin

Zespół Szkół nr 2, Gimnazjum nr 2 im. Henryka Sienkiewicza w Żurominie

Scenariusz szkolnego turnieju ekologicznego „Na ratunek Ziemi” z okazji Światowego Dnia Ziemi

Dnia 22 kwietnia 2004 r. w Zespole Szkół nr 2, Gimnazjum nr 2 im. Henryka Sienkiewicza w Żurominie odbył się turniej ekologiczny z okazji Światowego Dnia Ziemi pod hasłem „Na ratunek Ziemi”.

CELE TURNIEJU

- motywacja uczniów do nauki poprzez wprowadzenie elementu zabawy, współzawodnictwa;
- uświadomienie uczniom, że połączenie elementów z kilku przedmiotów oznacza spójność zdobywanej przez nich wiedzy;
- zainteresowanie uczniów sprawami ekologii;
- pobudzenie świadomości młodzieży w sprawie zanieczyszczeń i sortowania śmieci;
- budzenie szacunku do przyrody i dbanie o własne środowisko;
- kształtowanie umiejętności pracy w grupie;
- sprawdzenie własnego poziomu wiedzy;
- zaangażowanie dużej części młodzieży w sprawy ekologiczne, a przez to kształtowanie ich właściwej postawy proekologicznej.

PLANOWANIE PRACY

Przygotowania do turnieju rozpoczęły się w marcu.

- o Uczniowie klas trzecich wykonali plansze o tematyce ekologicznej oraz hasła proekologiczne na pudełkach tekturowych i **EKOLOGICZNEJ** macie, które w czasie konkursu stanowiły dekorację, przygotowali również poszczególne konkurencje, treści zadań oraz poprowadzili turniej.
- o Uczniowie klas pierwszych wykonali ekologiczne „wesole” kosze z tekturowych kartonów, przystosowane do segregacji odpadów (hasła były wykonane w języku polskim i niemieckim)
- o Drużyny wyłonione zostały z uczniów klas drugich.

PRZEBIEG IMPREZY

- o W turnieju wzięli udział przedstawiciele wszystkich klas drugich, którzy tworzyli 3-osobowe drużyny. Ich zadaniem było rozwiązywanie zadań z dziedziny chemii, biologii, ekologii i języka niemieckiego. Wszystkie zadania były spójne tematycznie, ale o różnym stopniu trudności.
- o Nad prawidłowym przebiegiem turnieju czuwała komisja w trzyosobowym składzie, oraz uczniowie: sędziowie pomocniczy (mierzą czas konkurencji, przygotowują zadania dla drużyn, zapisują punktację), osoby prowadzące (wyjaśniają charakter konkurencji) obsługa techniczna (w czasie trwania konkurencji przygotowują muzykę - piosenki o treści ekologicznej)

- Wszystkie zadania były spójne tematycznie, ale o różnym stopniu trudności. Uczniowie dopingowali swoje drużyny i pomagali im zdobywać kolejne punkty wykonując np. test językowy „ Czy jesteś ekspertem od sortowania śmieci?” lub rysując i pisząc hasła propagujące ochronę środowiska.
- Publiczność przygotowała na szarym papierze petycję do Burmistrza Miasta i Gminy w Żurominie odnośnie ochrony środowiska i zanieczyszczenia naszego miasta. Dzięki temu uczniowie mogli wykazać się nie tylko pomysłowością i kreatywnością, ale również znajomością problemu, w jakim stopniu nasze miasto jest zaniedbane. Wskazywało to na ich świadomość ekologiczną.
- Nie tylko zadania miały interdyscyplinarny charakter. Również hasła ekologiczne na ścianach w języku polskim i niemieckim oraz wykonywane przez uczniów tekturowe kontenery na śmieci z dwujęzycznymi napisami pomagały dostrzec spójność przedmiotową.
- Turniej ekologiczny nie tylko uczył, sprawdzał wiedzę, ale również bawił uczniów np. podczas wrzucania opakowań po napojach do wesołych koszy, układania puzzli, czy rozwiązywania kalamburów.
- Zaangażowanie młodzieży i ich aktywne uczestnictwo w turnieju wskazuje na to, że warto organizować tego typu konkursy. Dają one satysfakcję nie tylko młodzieży, ale również nauczycielom.

SCENARIUSZ

Uczeń 1: Serdecznie witamy wszystkich przybyłych na dzisiejszą imprezę z okazji „Dnia Ziemi”: Pana Dyrektora, nauczycieli i Was – koleżanki i koledzy.

Uczeń 2: Każdego roku 22 kwietnia obchodzimy na całym świecie Dzień Ziemi. W tym roku będzie on obchodzony po raz 23. Pierwsze obchody miały miejsce w 1970 r. w USA. Za „ojca” tego święta wielu ludzi uważa senatora Gaylorda Nelsona. Współpracował on przy organizacji pierwszego Dnia Ziemi wraz z grupą działaczy ekologicznych.

O CZŁOWIEKU – ZIEMI – MIŁOŚCI

*To Stwórca ukochał tak to ludzkie plemię,
Ze dał mu życie - oddał mu też Ziemię.
Podziwiał jej piękno i krasę pozwolił
I z wszystkich jej skarbów korzystać do woli.
Człowiek kochał Ziemię – wzajemną mu była,
Wspaniałe owoce dla niego rodziła.
On zaś ją ochraniał, pieścił upramami
I cieszył swe oczy pięknymi plonami!
I byłoby pięknie, tak pięknie jak w niebie,
Lecz człowiek zapragnął mieć wszystko dla siebie.
Zmuszał biedną Ziemię, by więcej rodziła,
Aż ją zatrul, zniszczył – już piękną niebyła!
Kiedy drzęć poczęła, z wyczerpania pewnie,
Człowiek oprzytomniał i zapłakał rżewnie!
- Cóż za głupiec ze mnie, co ja uczynilem?
Za jej miłość do mnie tak się odwdzięczyłem?!
I z wielkiej żalości jął ją pieścić czule,
Opatrywał rany, płakać nad jej bólem!
Wybaczyła Ziemia – przecież go kochała,
Lecz czy nie za późno ich miłość dojrzała?!*

Marta Kaczmarkiewicz

Uczeń 1: Planeta Ziemia jest naszym największym dobrem. Cały świat jest domem dla wszystkich ludzi, więc wszyscy powinniśmy dbać o to, żeby był piękny. Rok w rok niezmiernie bogata przyroda staje się uboższa. Niektóre gatunki roślin i zwierząt możemy dzisiaj podziwiać już tylko na obrazkach. Wielu gatunkom grozi wyginięcie. Jest to następstwem nieprzemyślanych działań człowieka. Okazuje się, że zniszczenia dokonane w przyrodzie przez człowieka zaczynają zagrażać samemu człowiekowi.

Uczeń 2: Pragniemy mieć swój udział w ochronie środowiska, w którym żyjemy. Jesteśmy jego częścią i chroniąc je przed zagładą, gwarantujemy sobie lepsze zdrowie, a nawet życie. Kochajmy naszą Ziemię, na której rośniemy i która nas żywi.

Uczeń 1: Każdy może i powinien przyczyniać się do korzystnego kształtowania otaczającego nas środowiska. Rozglądnij się wokół siebie. Ile jest nieporządku, brudu, odpadków. Wciąż rosną stopy śmieci.

NASZ ŚWIAT

*Świat, który nas otacza, nie potrzebuje badacza.
Wszystko widać jak na dłoni i od tego serce boli.
Brudne rzeki i jeziora to jest dla nas wielka z mora.
Ryby zdychają, ptaki jeszcze dalej od nas latają.
Raki uciekają, a kwiaty pąków już nie puszczaają.
Czeka nas wielka strata, bo może za niecałe cztery lata
wszystko zginie w jednej chwili i ucierpią nasi mili.
Zwierzęta i rośliny nie są ulepione z gliny, więc jak za dotknięciem
czarodziejskiej różdżki zostaną z nich tylko okruszki.
Kominy fabryk dymem wypełnione,
a nasze życzenia jeszcze niespełnione...
Dbajmy o nasz świat, bo inaczej
będziemy go znać tylko z map, atlasów
i nie będziemy zwiedzać lasów.
Góry się staną tylko pagórkami, a wody
wyschną i zginą wraz z roślinami.
Dbajmy o nasz świat, bo jest go tak mało
i może by się udało, gdyby się wszystkim chciało.
Dyrektorzy fabryk z wielkimi kominami,
pracujcie dla ekoprzyszłości także z nami!
Z kosmosu Świat jest niby bez wad.
Ale kto tu przybędzie, długo o nim pamiętać będzie.
Komety nad Światem latają, znaki nam także dawają,
Że planeta Ziemia jest tak zniszczona,
że trochę jeszcze czasu, a będzie kompletnie stłamszona.
Fabryki się nie starają odpadów wtórnych odzyskać,
więc Ziemia nie może nic przez to uzyskać.
Te wszystkie śmieci to wielka z mora!
To nasza wina, że Ziemia jest chora.
Kochajmy Ziemię, dbajmy o świat!*

Emilia Miksa

Uczeń 2: Jak wicie, drugie klasy przystąpiły do konkursu pod hasłem „**Na ratunek Ziemi**”. Do jury poprosimy Panią....., Panią..... i Panią.... Życzymy Wam sukcesów, ale przede wszystkim dobrej zabawy.

Nad prawidłowym przebiegiem turnieju czuwa komisja w trzyosobowym składzie, oraz uczniowie: sędziowie pomocniczy (mierzą czas konkurencji, przygotowują zadania dla drużyn, zapisują punktację), osoby prowadzące (wyjaśniają charakter konkurencji) obsługa techniczna (w czasie trwania konkurencji przygotowują muzykę - piosenki o treści ekologicznej)

ZADANIE 1

Uporządkuj we właściwej kolejności urządzenia i ich funkcje w oczyszczalni ścieków w Żurominie.

Urządzenie	Etap oczyszczania ścieków
Krata	Odcedzanie większych zanieczyszczeń
Osadnik piasku	Oddzielanie piasku
Osadnik wstępny	Zbieranie drobnych zanieczyszczeń
Komory z osadem czynnym	Oczyszczanie biologiczne z użyciem bakterii i pierwotniaków
Osadnik wtórny	Zbieranie pozostałych zanieczyszczeń i resztek osadu czynnego

Muzyka

„Moja planeta” - piosenka

*Moja planeta jest całkiem nie z tej Ziemi.
Moja planeta nie zna ceny.
Moja planeta jest rano niewyspana.
Moja planeta jest tam, gdzie ty i mama.*

*Moja planeta nie spadła tu z księżyca.
Moja planeta to tajemnica.
Moja planeta raz zimna, raz przegrzana.
Moja planeta jest tam, gdzie ty i mama.
SOS – to Ziemia woła ludzi.
Jutro tlen już trudniej będzie zbudzić.
SOS – ratujmy siebie sami.
SOS – do siebie wysyłamy.*

*Moja planeta miłości się nie boi.
Moja planeta broń rozbroi.
Moja planeta zna dobra obyczaje.
Moja planeta nam wszystkim dłoń podaje.*

ZADANIE 2

Zadanie polega na wrzuceniu odpadów z wyznaczonej odległości do odpowiedniego kosza na śmieci. Po udanej próbie - pytanie – premia.

Pytania - premia

1. Jaki środek transportu wybierzesz na grzybobranie do lasu?

Odp.: *Rower.*

2. Kiedy obchodzimy Dzień Ziemi? – podaj dzień i miesiąc.

Odp.: *22 kwietnia.*

3. Jak nazywa się nauka badająca wzajemne zależności między organizmami a ich środowiskiem?

Odp.: *Ekologia.*

4. Jak nazywa się deszcz, który powstaje w wyniku reakcji opadów atmosferycznych z dwutlenkiem siarki i tlenkiem azotu?

Odp.: *Kwaśny deszcz.*

5. Jak nazywa się gęsta mgła zawierająca cząstki spalin (jest problemem w wielkich miastach, np. w Londynie i Krakowie)?

Odp.: *Smog.*

6. Jakie drzewo iglaste w Polsce jest najwrażliwsze na zanieczyszczenia środowiska?

Odp.: *Jodła.*

7. Jakie zwierze jest symbolem Ligi Ochrony Przyrody w Polsce?

Odp.: *Żubr.*

8. Czym najlepiej posypywać drogi w czasie zimy?

Odp.: *Piaskiem.*

9. Podaj szerokość pasów od drogi szybkiego ruchu, w obrębie których nie należy uprawiać roślin przeznaczonych do spożycia?

Odp.: *150 metrów.*

10. Co należy zrobić z pustymi opakowaniami szklanymi?

Odp.: *Oddać do punktu skupu.*

11. Jak nazywa się przestrzeń na Ziemi, w której żyją organizmy żywe – inaczej sfera życia?

Odp.: *Biosfera.*

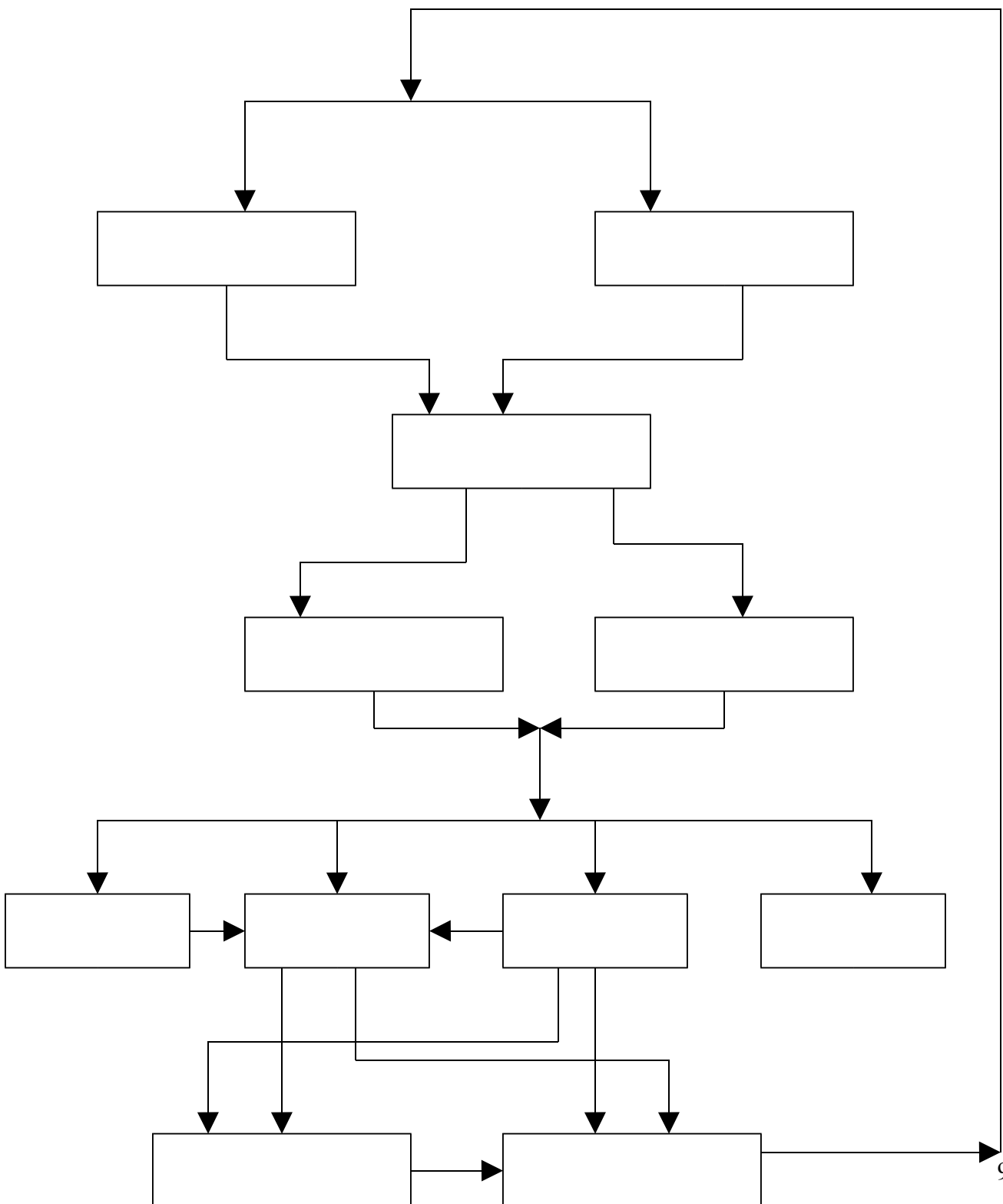
12. Proces doprowadzania zużytych materiałów do stanu pozwalającego na ich ponowne wykorzystanie to...

Odp.: *Recykling.*

ZADANIE 3

Wpisz hasła stanowiące logiczny ciąg: *rośliny, kwaśne deszcze, zwiększona emisja tlenków siarki i azotu, zwierzęta, przemysł, gleba, suchy opad (aerozole), ludzie, motoryzacja, budowle i pomniki, wody powierzchniowe.*

Wpływ szkodliwego działania tlenków azotu i siarki na środowisko

ZADANIE 4

Przyporządkuj polskie odpowiedniki do niemieckich zwrotów.

AUTOABGASE	ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA
OZONLOCH	MAKULATURA
LUFTVERSCHMUTZUNG	ZIEMIA
UMWELT	ŚRODOWISKO
ERDE	SORTOWAĆ
SORTIEREN	SPALINY SAMOCHODOWE
ALTPAPIER	DZIURA OZONOWA

ZADANIE 5

KALAMBURY.

1. PODOBNI JAK DWIE KROPLE WODY.
2. BURZA W SZKLANCE WODY.
3. SITEM WODY NIE NABIERZESZ.
4. UTOPIĆ KOGOŚ W SZKLANCE WODY.
5. SPŁYWA JAK WODA PO KACZCE.
6. CICHĄ WODĄ BRZEGI RWIE.
7. WPAŚĆ Z DESZCZU POD RYNNĘ.
8. PRZEPADŁ JAK KAMIEŃ W WODĘ.

ZADANIE 6

PUZZLE (30 ELEMENTÓW).

Puzzle zostały wykonane z rysunków uczniów o tematyce ekologicznej.

ZADANIE 7

Kto pierwszy ten lepszy.

1. Jaka grupa roślin w Polsce należy do wskaźników zanieczyszczeń powietrza (rośliny te tworzą symbiozę glonów z grzybami)?

Odp.: *Porosty.*

2. Który z Polskich królów jako pierwszy wydał rozporządzenie mające na celu ochronę gatunkową zwierząt?

Odp.: *Bolesław Chrobry.*

3. Jaki rodzaj promieniowania odpowiedzialny jest za występowanie efektu cieplarnianego?

Odp.: *Ultrafioletowe (UV).*

4. Które opakowanie mleka jest przyjazne środowisku – torebka foliowa czy kartonik?

Odp.: *Kartonik.*

5. Ile lat trwa rozpad opakowań plastikowych w glebie?

Odp.: *Okolo 500 lat.*

6. W jakim miesiącu obchodzone są w Polsce Dni Lasu i Zadrzewień – w kwietniu czy w maju?

Odp.: *W kwietniu.*

7. W jaki sposób możesz ograniczyć ilość odpadów w swoim domu?

Odp.: *Będę stosował opakowania wielokrotnego użytkowania.*

8. Co to są surowce wtórne?

Odp.: *Są to odpady, które można po przerobieniu ponownie wykorzystać.*

9. Co to są dzikie wysypiska śmieci?

Odp.: *Są to nielegalne wyrzucanie odpadów w różnych miejscach.*

10. Jaki kraj zainicjował akcję „Sprzątanie świata”?

Odp.: *Australia.*

11. Ile drzew potrzeba do wyprodukowania 1 tony papieru?

Odp.: *24 drzewa.*

12. Kto jest patronem ekologów i miłośników przyrody: Św. Stanisław Kostka czy Św. Franciszek z Asyżu?

Odp.: *Św. Franciszek z Asyżu.*

13. Jakie odpady nazywamy „komunalnymi”?

Odp.: *Śmieci z gospodarstw domowych, handlu i uliczne.*

14. Jakie działania człowieka mogą ograniczyć wycinanie lasów?

Odp.: *Zbieranie i przerabianie makulatury.*

15. Co należy zrobić wyrzucając do kosza plastikową butelkę?

Odp.: *Odkręcić i mocno ją zgnieść.*

16. Czy w Żurominie jest oczyszczalnia ścieków?

Odp.: *Tak.*

Uczeń 1: I tym optymistycznym akcentem zakończymy naszą imprezę. Pozostało nam tylko podliczenie wyników, ogłoszenie zwycięzców i wręczenie dyplomów.

Obliczanie wyników.

* * *

*Przyśnił mi się dzisiaj sen – bardzo ciekawy:
Powracałem z długiej, kosmicznej wprawy.
I nagle z otchłani wyłoniła się Ona -
Tak oczekiwana, piękna i zielona!*

- *Ziemia – wykrzyknęłam*
- *Ziemia ukochana!*

*Wschodzącego słońca blaskami skąpana.
Rośnie w oczach szybko, tak bardzo znajoma,
Lecz czy nie została przez ludzi zniszczona!?*

*Statek się przybliża – widzę miasta ludne,
Wioski przebogate i ogrody cudne!
Ludzie uśmiechnięci z radością pracują,
Widać, że tę Ziemię i siebie miłują!*

*Kochają też ptaki, kochają zwierzęta,
O wojnach, pożogach nikt już nie pamięta.
Wszędzie słychać śpienny, okrzyki radości,
Człowiek na człowieka nigdy się nie złości!*

*Włączyło się radio – zerwałam się z krzykiem –
Głosem monotonnym przemawia pan spiker:
W Afryce upały, słońce mocno świeci,
A z głodu umarły znów tysiące dzieci...*

*Na Bałkanach wojna, szerzą się choroby,
Wczoraj zaś odkryto dwa masowe groby!*

- *Ludzie – zawołałam*
- *Tego mi nie róbcie!*

Pozwólcie śnić jeszcze, a sami się zbudźcie.

Tabela wyników

		Drużyna I	Drużyna II	Drużyna III	Drużyna IV
Zadanie 1	Urządzenia w oczyszczalni ścieków (5p) +1p za I czas				
Zadanie 2	Segregacja śmieci (1p), pytanie premia (1p) = max 6p				
Zadanie 3	Wpływ szkodliwego... 5p + 1p za czas				
Zadanie 4	Ekologia po niemiecku 7p + 1 punkt za czas				
Zadanie 5	Kalambury 2p – do 1 min 1p - 1-2 min, 0p < 2 min				
Zadania 6	Puzzle ekologiczne I czas - 4p II – 3p, III – 2p, IV -1p.				
Zadanie 7	Kto pierwszy ten lepszy. odp. drużyny 2p, odp. z sali 1p.				
Razem					

Ogłoszenie zwycięzców.

Brawa.

KONIEC

Test ekologiczny dla publiczności (w języku polskim lub niemieckim)

Bist du ein Müllexperte? (Czy jesteś ekspertem od sortowania śmieci?)

1. Sortierst du den Müll zu Hause?

Nein.

Ja, ich sortiere nach:

Papier

Glas

Küchenabfällen

Aluminium

Plastik

2. Nimmst du zum Einkaufen eine Tasche oder einen Korb mit?

Immer

Manchmal

Nie

3. Achtest du beim Einkauf darauf, ob die Ware unnötig verpackt ist?

Nein, nie.

Ja, manchmal.

Ja, immer.

4. Wie ist dein Lieblingsgetränk verpackt?

In einer Dose.

In einer Einwegflasche (kann man nicht zurückgeben).

In einer Mehrwegflasche (kann man zurückgeben).

In einer Tetra – Packung.

5. Welchen Joghurt kaufst du?

Im Plastikbecher.

Im Glas.

6. Weisst du, wo ein Glas-Container steht?

Ja.

Nein.

7. Sammelst du Altpapier?

Ja.

Nein.

8. Was ist bei dir zu Hause aus Umweltschutz-Papier?

Hefte

Briefpapier

Toilettenpapier

Papiertaschentücher

9. Was machst du mit alten Batterien?

Ich werfe sie in den Mülleimer.

Ich werfe sie in den Sondermüll-Container.

10. Was machst du mit den alten Spielsachen?

Ich werfe sie weg.

Ich verschenke sie.

Ich verkaufe sie.

WYNIKI

- 0 pkt. - 2 pkt. - 1 pkt.

29 – 20 jesteś dobrym ekspertem

19 – 10 myślisz o przyrodzie

9 – 0 postawa nie ekologiczna

Test na „Współczynnik uekologicznienia”

W każdym zdaniu można wybrać tylko jedną odpowiedź.

Bądź szczerzy w stosunku do siebie.

1. Aby poprawić jakość powietrza w pomieszczeniu, które nie ma wentylatorów i nie można otworzyć okna należy:

- a. wstawić do pokoju kilka zielonych roślin – 2
- b. zapalić kilka świec – 0
- c. włączyć wentylator, aby spowodować ruch powietrza – 1

2. Stosując środki piorące oraz płyny do mycia naczyń pamiętasz, aby:

- a. używać ich ściśle według przepisu – 2
- b. używać w minimalnych ilościach – 3
- c. wodę zawierającą te środki wylewać do kanalizacji – 1

3. Jeśli będziesz uprawiać ziemię, to czym będziesz się kierować?

- a. dawać taką ilość nawozów, aby poprawić jej jakość – 0
- b. używać nawozów ściśle według ogólnych wskazówek – 1
- c. stosować tylko biologiczne sposoby poprawiania żyzności gleby – 3

4. Który z wymienionych środków transportu uważasz za najmniej zanieczyszczający środowisko?

- a. samolot – 2
- b. prom – 3
- c. samochód – 1

5. Jeśli będziesz podejmował decyzje wyboru jakiegoś środka transportu, to wybierzesz:

- a. samochód benzynowy – 0
- b. samochód z silnikiem Diesla – 2
- c. samochód na benzynę bezołowiową – 3
- d. rower – 3

6. Czy twoim zdaniem powinno się dążyć do używania naczyń jednorazowych?

- a. tak – 0
- b. nie mam zdania – 0
- c. nie – 2

7. Czym posypywać drogi w zimie?

- a. solą – 0
- b. piaskiem – 2
- c. solą z piaskiem – 1

8. Na glebach znajdujących się w pobliżu szlaków komunikacyjnych należy twoim zdaniem sadzić:

- a. warzywa – 0
- b. krzewy, drzewa, rośliny ozdobne – 2
- c. najlepiej nic nie sadzić – 0

9. Jeśli będziesz mył samochód, to będziesz robił to:

- a. jak najbliżej rzeki ze względu na wygodę, także korzyści ekologiczne, bo wtedy nie ulegnie skażeniu gleba – 0
- b. jak najdalej od wszelkich zbiorników wodnych –2
- c. nie mam zdania – 0

10. Co zrobisz ze śmieciami?

- a. będę je segregował – 2
- b. surowce wtórne będę oddawał do skupu – 2
- c. zakopię – 0

WYNIKI

- 24 – 20 postawa proekologiczna
- 19 – 15 postawa sprzyjająca środowisku
- 14 – 10 postawa poprawna wobec środowiska
- 9 – 0 postawa negatywna wobec środowiska